

תקנות מנחם

גיליון מס'
217

יו"ל לקראת ש"פ לך לך
ח' חשון

ה' תהא שנת אל-על – שנת
ביאת ה'משי"ח

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקנות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי
הרמב"ם ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם,
להראות ולהוכיח הנראה לעני"ד בדרך אפשר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו,
הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.

ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר עבודה - א'

מחזור כ"ט שנת הז"ך

בעז"ה יום ג' פרשת וזאת הברכה (ב) י"ג תשרי יום ההילולא דאדמו"ר המהר"ש "לכתחילה אריבער!"

ה' תהא שנת אל-על* – שנת ביאת ה'משיח (בגימטריא)

סיום הלכות בית הבחירה והתחלת הלכות כלי מקדש והעובדים בו

מקדש" – "ושכנתי בתוכם", היינו שזה מטרת עשיית
המקדש.

וביום הכיפורים, שהביאו בו כמה קרבנות והזאות
מיוחדים וגם עבודת הקטורת, התחילו – השנה במחזור זה
ברמב"ם את ספר "עבודה" והלכות "בית הבחירה", ששם
מודגש חשיבות עבודת הקרבנות.

בחירה חופשית שלמעלה מהטעם

ב. כפי שכבר כתבנו בגליון הקודם ששם ההלכות הן "בית
הבחירה", שמדגיש את ענין הבחירה של הקב"ה בבית
המקדש ובמקומו; ו"בחירה" הוא ענין של למעלה מהשכל
וטעם ודעת כמבואר בחסידות שאמיתות ענין הבחירה
כשהדברים הם שווים, כי אם הם לא שווים אז אין כאן
בחירה חופשית, כי רואים ברור את מעלת הדבר הנבחר,
וענין הבחירה היא, למרות שהדברים הם שווים, בוחרים
בענין אי למעלה מהשכל והטעם, וכן יום הכיפורים ענינו
שהוא למעלה מהעולם וסדר ההשתלשלות שהוא דרגת
"שבת שבתון" [ישבת" קשור לעולם, וישבת שבתון" –
למעלה מהעולם].

ולכן ספר עבודה הוא ספר "השמיני" שמורה על ענינים
שלמעלה מהטבע, הקשורים למספר שבע ושבע הספירות,
וה-8 הוא למעלה מהעולם וסדר ההשתלשלות, שזוהי דרגת
ומעלת בית המקדש ובניסים למעלה מהטבע.

לכתחילה אריבער!

ג. וענין זה גם קשור ליום ההילולא של הרבי המהר"ש י"ג
תשרי, שענינו "לכתחילה אריבער!" [ובשמו שמואל, י"ל
הרמז; "שמו א"ל"; ר"ת אריבער לכתחילה, והאריבער –
הוא לפני (ולכתחילה) מילת לכתחילה]. והמספר 8 שלמעלה
מהעולם והספירות וסדר ההשתלשלות – זהו"ע "לכתחילה
אריבער"!!].

ושמחת בחגך

ד. את הלכות בית הבחירה סיימו בימי ההכנה לחג
הסוכות (תוך ג' ימים "לבוד" לחג הסוכות) י"ג תשרי, ערב
ערב חג הסוכות.

יום הכיפורים – יום העבודה

א. הלכות "בית הבחירה" היא ההלכה הראשונה בספר
"עבודה", שהתחילו ביום הכיפורים, וכפי שכתבנו בגליון
הקודם באריכות, שיום הכיפורים הוא יום ה"עבודה" שבו
הקריבו במקדש כמה קרבנות מיוחדים עם עבודה מיוחדת
בריבוי פרטים, והזאות מיוחדות (ז' פעמים), ובפרט עבודת
הקטורת. וחלק מתפילת מוסף הוא "סדר העבודה", וכך
מתחיל הרמב"ם את הלכות בית הבחירה וכל ספר עבודה,
וז"ל: "מצות עשה לעשות בית לה', מוכן להיות מקריבין בו
הקרבנות". ומיד מוסיף הרמב"ם "וחוגגין אליו שלש פעמים
בשנה"; וי"ל שזהו גם רמז לענין הקרבנות; "וחוגגין אליו"
– רמז לקרבן חגיגה (ואולי גם ראייה) הבאים עם העליה
לרגל.

היינו שהקרבנות הקרבנות הוא ענין עיקרי בבית המקדש
[ובזה חולק הרמב"ם על הרמב"ן בתחילת פרשת תרומה
שאומר שהעיקר בבית המקדש הוא השראת השכינה, כמ"ש
שם "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", היינו שהעיקר הוא
השראת השכינה. ולכן, אומר הרמב"ן, הכלי הראשון
שכתוב שם ונצטוונו עליו במקדש ובמשכן הוא הארון ששם
היתה עיקר השראת השכינה בין הבדים]; אבל לפי שיטת
הרמב"ם רואים בהלכה הראשונה שהעיקר הוא עבודת
הקרבנות.

וי"ל שהרמב"ם, "לשיטתיה", הוא ספר "הלכה", ובהלכה
אלינו העיקר הוא המעשה בפועל ועבודת היהודים
בביהמ"ק שזהו עבודת הקרבנות [אבל השראת השכינה היא
פעולת ה' (הבאה ע"י ובגלל עבודת הקרבנות) ולא המעשה
של היהודים].

אבל הרמב"ן "לשיטתיה" הוא פרשן ומפרש פסוקי
התורה, ובפשוטו של מקרא נאמר בהמשך ל"ועשו לי

* ע"פ הפסוק (הושע יא, ז): "ואל על יקראוהו", וכפירוש המפרשים
שהנביאים יקראו וירימו את עם ישראל למעלה מעלה – אל הקב"ה.

בסוכות ריבוי קרבנות

1. בתחילת הל' ביהב"ח כותב הרמב"ם כנ"ל, שמטרת ביהמ"ק היא כדי להקריב בו **הקרבנות**, ובחג הסוכות היה הריבוי הכי גדול ועצום של קרבנות המוספים; **70 פרים** במשך כל חג הסוכות ו-14 כבשים כל יום ו-2 אילים, משא"כ בחגים האחרים רק 7 כבשים ואיל א' כל יום, מחצית מחג הסוכות, וגם כמות הפרים היתה רק 2 כל יום. והקרבנות הנ"ל היו כולם **עולות**, ובפרשתנו "וזאת הברכה" בברכה ללוי נאמר שיקריבו "וכליל על מזבחך" ואומר רש"י: **"וכליל"**. עולה¹². וכן נאמר (בשמואל א'¹³): "ויעלהו עולה כליל לה".

"תקות" חוט השני¹⁴

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. מטרת בנין בית הבחירה, עבודת והקרבת הקרבנות, והתחילו ההלכות ביום הכיפורים – יום הקרבנות והעבודה.
- ב. בחירה למעלה מהטעם ושכל – ויוהכ"פ – שבת שבתון.
- ג. ספר השמיני שלמעלה מהעולם והטעם.
- ד. וקשור גם לי"ג תשרי – יום ההילולא דאדמו"ר המהר"ש "לכתחילה אריבער!", למעלה מהשכל והטבע והעולם.
- ה. בהלכות ביהב"ח "וחוגגין אליו ג"פ בשנה" – ושמחת בחגך.
- ו. ג' רגלים "אל המקום אשר יבחר ה'".
- ז. ביהב"ח בשביל הקרבנות, ובחג הסוכות ריבוי עצום של קרבנות פרים כבשים ואילים.

בעז"ה

סיכום הלכות כלי מקדש והעובדים בו והתחלת הלכות ביאת המקדש ביום ו' עש"ק פרשת וזאת הברכה (ב') ט"ז תשרי יום ב' דיו"ט חג הסוכות
הי' תהא שנת אל-על* – שנת ביאת ה' משיח (בגימטריא)

ויבדל אהרן להקדישו

א. בהלכות "כלי המקדש והעובדים בו", מדובר ע"ד הבדלת שבט הלוי לעבודת ה' בבית המקדש¹⁵ [וכמ"ש הרמב"ם שההבדלה היא ע"פ הפסוק¹⁶: "בעת ההיא הבדיל ה' את שבט הלוי", ורש"י עה"פ מפרש שההבדלה היתה "בעת ההיא", בגלל שהלויים לא טעו בעגל (שע"כ מדובר גם לפני¹⁴), וע"כ מדובר בפרשתנו וזאת הברכה] ומתוכם הבדלה

ענין זה גם מרומז ומודגש במילים הנ"ל ברמב"ם: "וחוגגין אליו שלש פעמים בשנה", היינו ענין הראיה והעליה לרגל בשלושת הרגלים שזהו גם מטרת בנין בית הבחירה ובית המקדש.

ואמנם יש למילים אלו קשר מיוחד לחג הסוכות, כי הרמב"ם כותב **"וחוגגין אליו"** ולא "ובאים אליו" או "עולים אליו" וכיו"ב, או "נראים אליו" כפי הפסוק "יראה כל זכורך", וכפי שכתבנו לעיל, שזה מורה על קרבנות החגיגה והראיה שמקריבין שם. אבל כנראה זה גם מורה על ענין החגיגה והשמחה ברגלים, שכל אחד מהם נקרא חג, ויש לזה קשר מיוחד לחג הסוכות, שסתם "חג" בדברי חז"ל הוא חג הסוכות, ואולי מפני שבו מבוצע ומודגש יותר משאר החגים ענין החג והשמחה, כי בתורה כתוב בחג הסוכות 3 פעמים ענין השמחה בפרשת ראה² **"ושמחת בחגך"** "והיית אך שמח"³ ובפרשת אמור נאמר⁴: **"ושמחתם"** לפני ה' אלקיכם שבעת ימים". ובפרשיות הנ"ל גם מודגש ענין החג והחגיגה כמה וכמה פעמים, בפרשת אמור נאמר מלבד הלשון חג הסוכות⁵: **"תחגו את חג ה' שבעת ימים"** ואח"כ נאמר⁶: **"והגתם אותו חג לה' שבעת ימים גוי בחודש השביעי תחוגו אותו"**. ובפרשת ראה נאמר מלבד חג הסוכות: **"ושמחת בחגך"** ובפסוק הבא נאמר⁷: **"שבעת ימים תחוג לה' אלקיך"**.

ורואים במוחש שלמרות שכל החגים הם **"מועדים לשמחה"**⁸ אבל חג הסוכות נקרא במיוחד **"זמן שמחתנו"**. ורואים במוחש שאז עושים בפועל ממש הרבה יותר שמחות וריקודים, כ"שמחת בית השואבה", שהיתה כבר גם בבית המקדש, וכן השמחה בכל שאר היום.

והמילה חג גם מורה על ענין הריקודים; כי חג הוא מלשון לחוג עיגול, ובריקוד ומחול שכרגיל עושים זאת בעיגול ומעגל של אנשים.

המקום אשר יבחר ה'

ה. אנו גם רואים שבענין החגים מודגש הענין שהמקדש ומקומו ובית הבחירה הוא מקום הבחירה של הקב"ה; כי בפרשת ראה שם מוזכר לראשונה ענין הבחירה של המקדש ומקומו, וכתוב בפרשה זו ריבוי גדול של פעמים "המקום אשר יבחר ה'" מתחיל מהפסוק⁹: "כי אם אל המקום אשר יבחר ה' אלקיכם מכל שבטיכם לשום את שמו שם, לשכנו תדרשו ובאת שמה". ואחרי כן מספר רב של פעמים שכתוב זאת בפרשת ראה, ובקשר למצוות החגים.

ובקשר לעליה לרגל כתוב בסוף פרשה זו¹⁰: **"שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלקיך במקום אשר יבחר"** (משא"כ בפרשיות הקודמות (כמו בפרשת משפטים¹¹) לא נאמר במקום אשר יבחר), דהיינו שענין הבחירה במקום ובבית קשור לענין העליה לרגל וראיית פני ה'.

² ראה טז, יד.

³ ראה טז, טו.

⁴ אמור כג, מ.

⁵ כד, לט.

⁶ פסוק מא.

⁷ ראה טז, טו.

⁸ נוסח תפילות העמידה בשלוש רגלים.

⁹ ראה יב, ה.

¹⁰ ראה טז, טז.

¹¹ משפטים כג, יז.

¹² יומא כו, א.

¹³ ש"א ז, ט.

14 יהושע ב, חי. ועיין ברש"י שפירוש "תקות" – מלשון "קו וחבל" (שבו הורידה המרגלים של יהושע, ובו תלו משפחת רחב תקוותם), והרי זו מטרת חיבורנו "תקות מנחם" – להראות בעז"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשוה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

¹⁵ פ"ג ה"א.

¹⁶ עקב י, ח.

הסוכה ולתוך קדושתה.
וכמו בביאת המקדש שנאמר שם הלשון **ביאה** וחז"ל אומרים²³ "ביאה במקצת לא שמה ביאה", היינו שנכנס כל כולו ומוקף בקדושת המקדש, כך גם צריך האדם להיות כולו בסוכה, ועכ"פ ראשו ורובו (ואחרת לא יוצא ידי חובת המצווה) והיינו שקדושת הסוכה חובקת ומקיפה אותו מכל צדדיו, ועי"כ חודרת בכל עניני האדם.

והרי מצוות סוכה היא מצווה מיוחדת מכל המצוות; שהמצווה היא להכנס ולהיות בתוך הסוכה, ע"ד ביאת המקדש. והדבר מודגש במ"ש "בסוכות **תשבו**"²⁴ היינו להכנס **ולשבת**; ז.א. ענין של עכבה וקביעות בסוכה [נראה בואה"ת פרי אמור עה"פ שמביא הירושלמי במסכת סוכה שמקיש הנאמר כאן בסוכות **תשבו** לנאמר באוהל מועד: "ופתח אוהל מועד **תשבו** יומם ולילה", שמזה לומד ר"א במשנה בפרק הישן ש"י"ד סעודות חייב אדם לאכול בסוכה", גם בלילה. ז.א. שמדמים הסוכה למקדש]. שבנוסף למ"ש²⁵: "חג הסוכות **תעשה** לך" מדגישה התורה "בסוכות **תשבו**" וחז"ל אומרים²⁶ "**תשבו** כעין תדורו", וכן בנוסח הברכה "**לישב** בסוכה"; היינו שלא מספיקה העשיה, אלא הישיבה והקביעות, ולכן תיקנו הברכה דווקא באכילה של קביעות בסוכה, שמורה גם על הקביעות של קדושת הסוכה בנפש (ע"ד מה שאומרים הרביים על ענין "**קביעות** עיתים לתורה").

וידוע מה שאומרים החסידים בשם הרה"ק לוי יצחק מברדיטשוב, שהמיוחד במצוות הסוכה **שכל האדם** נכנס לתוכה, ואפילו עם המגפיים שלו, ואפילו עם הבוץ שעל המגפיים; היינו שהסוכה מקיפה וחודרת בכל עניני האדם, ועד אפילו הענינים הנמוכים והשפלים שלו, שכולם מושפעים וחודרים מקדושת הסוכה.

וימינו תחבקי

ב. מבואר בחסידות שזהו ענין מה שנאמר²⁷ "וימינו **תחבקי**"; כמו **החיבוק** שמקיף האדם מכל צדדיו וגם מאחוריו, לעומת ביטויים אחרים של אהבה שהם בפנים, כמו ראייה, דיבור, נישוק וכו', משא"כ החיבוק הוא בגופו וגם מאחוריו, שזה בא לבטא שהחיבוק הוא אהבה מכל הצדדים גם "**האחוריים**", היינו שזה מקיף גם את הענינים "האחוריים" של האדם היינו גם הגשמיות, והרי תיקנו שהברכה על ישיבת הסוכה יברכו רק כשיש קביעות באכילה **גשמית**, שזהו מודגש בחג הסוכות לעומת ראש השנה ויוהכ"פ, שם העיקר הם התפילות בביהכ"ס – הענינים הרוחניים, ועיקר מצוות הסוכה היא לא בענינים רוחניים אלא באכילה ובסעודות הגשמיות.

וזהו "וימינו **תחבקי**"; ש"ימין" מורה על אהבה של הקב"ה שמחבקת את האדם בגוף, משא"כ "שמאלו תחת **לראשי**" – זה מורה על קו הגבורה והיראה בראש השנה ויוהכ"פ שקשורים עם ה"ראש" וענינים רוחניים.

בכל דרכיך דעה

ג. וענין זה מלמדנו על עבודת ה' של היהודי "בכל דרכיך

מיוחדת לאהרן כהן גדול ובניו הכהנים¹⁷, "ויבדל אהרן להקדישו קודש קודשים"¹⁸, וע"ד כל בגדי הכהונה, ובפרשתנו "וזאת הברכה" מדובר בשני [והתחילו הלכות אלו למחרת ביום שלישין], על ברכת משה לשבט לוי, ושהם לחמו בעובדי העגל כפירוש רש"י על "האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו", ושאר אחד מהם לא חטא כנאמר בהמשך "כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו"¹⁹. ורש"י מביא, ששמרו הציווי "לא יהיה לך אלקים אחרים", כשחטאו בעגל ואמר משה "מי לה' אליו"²⁰, נאמר "ויאספו אליו **כל בני לוי**" שאף אחד מהם לא חטא, ולכן הובדלו לעבודת ה' במקדש, שעל כך מדובר בהלכות בית המקדש והעובדים בו.

תומיך ואוריך לאיש חסידך

ב. ובפרק ב' של הלכות כלי המקדש מדובר ע"ד עשיית הקטורת, ובפסוקים אלה נאמר²¹: "ישמו **קטורה** באפיך **וכליל** על מזבחך"; שזהו מוסב על עבודת הקרבנות קטורת ועולה, שלשם זה הובדלו הכלויים והכהנים, שזהו התוכן של הלכות העובדים בו, מתחיל מפרק ו.

ובסיום הלכות כלי המקדש והעובדים בו מדובר ע"ד בגדי הכהונה, שהנעלה בהם **האורים והתומים** וגם על כך נאמר בפסוקים אלה בתחילה הברכה "וללוי אמר **תומיך ואוריך** לאיש חסידך"²².

"תקות" חוט השני"¹⁴

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. בהלכות כלי המקדש והעובדים בו ע"ד הבדלת הלוויים והכהנים לעבודת המקדש שהיתה בגלל שלא טעו בעגל, וזהו מה שנאמר בפרשת וזאת הברכה בברכה ללוי, כי שמרו אמרתך.
- ב. בפ"ב מדובר ע"ד עשיית הקטורת, ובברכה "ישמו קטורה באפיך וכליל על מזבחך" שבגלל זה הובדלו שבט לוי.
- ג. בסוף ההלכות ע"ד בגדי כהונה, ובברכה "תומיך ואוריך לאיש חסידך".

בעז"ה יום ב' פרשת וזאת הברכה (ג')

י"ט תשרי ה' דחג הסוכות ג' דחומ"ס

ה' תהא שנת אל-על – שנת ביאת ה' משיח (בגימטריא)
סיום הלכות ביאת המקדש והתחלת הלכות איסורי מזבח

בסוכות תשבו

א. את הלכות **ביאת המקדש** לומדים בימי חג הסוכות; התחילו ביום השני דיו"ט א' דחג הסוכות ומסיימים ביום ה' דחג הסוכות. ויש דמיון בין **ביאת המקדש** למצוות **הסוכה**; שביאת המקדש היא הכניסה אל הקודש ובית המקדש, וכן המצוה בסוכה לבוא ולהיכנס לתוך דפנות

¹⁷ פ"ד ה"א.

¹⁸ דברי הימים א כג, יג.

¹⁹ ברכה לג, ט.

²⁰ תשא לב, כו.

²¹ ברכה שם ו.

²² פסוק ח.

²³ חולין לג, ב.

²⁴ אמור כג, כב.

²⁵ ראה טז, יג.

²⁶ סוכה כח, א.

²⁷ שה"ש ח, ג.

דעהו²⁸ שגם ע"י הענינים הנמוכים והגשמיים מגיע ל"דעהו" – דבקות והתקשרות לה' וקדושתו, שבאה ע"י האכילה ושתייה והטיוול כמ"ש בהלכה²⁹ שאלו הענינים שצריכים לעשות בסוכה.

הסוכה מקיפה מכל ד' הצדדים

ד. ובזה דומה הסוכה למקוה שהטהרה היא ע"י הכניסה לגמרי כל גופו ממש במי המקוה שמכונסים ומוקפים מכל הצדדים, שע"כ נאמר גם לשון ביאה: "במים יובא"³⁰ [וכתוב ב"ראשית חכמה" ומובא באוה"ת בדרושים ליוהכ"פ³¹, שהמקוה כ-ס' סופית מרובעת] וכן סוכה מהודרת היא כשיש את כל הד' דפנות מסביב ומקיפה האדם מכל הצדדים; שאמנם הסוכה כשרה גם כשיש לה רק שתי דפנות ושלישית אפילו טפח³², אבל סוכה מהודרת יש לה את כל הד' דפנות.

ה. בחג הסוכות באים ועולים כל ישראל לבית המקדש, ובפרט בשנת "הקהל" (שנאמר שם "בבוא כל ישראל ליראות את פני ה' אלקיך במקום אשר יבחר"³³), ובדורנו באים המונים לחג הסוכות לבית המקדש שבבבל – 770-בית משיח, ע"מ לקבל בשמחה פני מלך המשיח!

"תקות" חוט השני¹⁴

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. ביאת המקדש בשלמות, וכן הכניסה לסוכה, המצוה היחידה שבחיוב להיכנס לתוכה.
- ב. ישיבה בסוכה בקביעות, והסוכה מקיפה את כל האדם, שמשפיעה בכל עניניו.
- ג. וימינו תחבנקי – אהבת ה' מכל הצדדים.
- ד. בחג הסוכות באים ועולים כל ישראל לביהמ"ק ובפרט בשנת "הקהל", ובזמננו באים ההמונים לביהמ"ק שבבבל – 770 בית משיח.

* * *

בעז"ה יום ד' פרשת ואת הברכה (ג')

ז' דחג הסוכות "הושענא רבה"

הי' תהא שנת אל-על – שנת ביאת ה' משיח (בגימטריא)
סיום הלכות איסורי מזבח והתחלת הלכות מעשה הקרבנות

איסורי מזבח – הקשר למזבח

א. באחד המחזורים הראשונים סיימו את הלכות איסורי מזבח ביום ב' אייר יום ההולדת דאדמו"ר המהר"ש שהכריז וסימתו "לכתחילה אריבער!", והיה לי מוקשה איך מתאים שדווקא ביום של "לכתחילה אריבער!" לומדים ומסיימים דווקא את הלכות איסורי מזבח?; ההלכות שלפני זה ואחרי זה הם ביאת המקדש ומעשה הקרבנות – ענינים חיוביים, ודווקא ב"לכתחילה אריבער", לומדים את הלכות איסורי מזבח, הדברים האסורים!?

²⁸ משלי ג, ו.

²⁹ שו"ע אדה"ז או"ח סתר"י ס"ד.

³⁰ שמיני יא, לב.

³¹ אוה"ת דברים איתקפ.

³² טושי"ע או"ח סתר"ל ס"ג.

³³ וילך לא, יא.

ועוד מוקשה קצת, הרי בהלכות אלו מדובר לא רק על האיסורים למזבח, כי אם גם על הקרבנות הכשרים והמותרים ואעפ"כ כל ההלכות נקראות איסורי מזבח?

וביותר מוקשה שגם ההלכה הראשונה וגם ההלכה האחרונה מדברות בענינים העדיפים והמובחרים למזבח ולה';

בהלכה הראשונה כתב הרמב"ם³⁴: "מצות עשה להיות כל הקרבנות תמימין ומובחרין שנאמר³⁵: 'תמים יהיה לרצון', זו מצות עשה". ובהלכה האחרונה אומר הרמב"ם³⁶: "...שהרוצה לזכות עצמו יכוף יצרו הרע וירחיב ידו ויביא קרבנו מן היפה המשובח ביותר שבאותו המין שיביא ממנו. הרי נאמר בתורה³⁷: 'והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחלביהן וישע ה' אל הבל ואל מנחתו'. והוא הדין בכל דבר שהוא לשם הא-ל הטוב שיהיה מן הנאה והטוב. אם בנה בית תפלה – יהיה נאה מבית ישיבתו. האכיל רעב – יאכיל מן הטוב והמתוק שבשולחנו. כסה ערום יכסה מן היפה שבכסותו. הקדיש דבר יקדיש מן היפה שבנכסיו וכן הוא אומר³⁸: 'כל חלב להוי' וגו'". היינו שכל הלכה זו האחרונה מדברת בראוי ובמשובח ומובחר לה' ולקודש, ובכל זאת כל ההלכות נקראות "איסורי מזבח"!

ואמרת אז לבאר, ע"ד הצחות, ולפרש המילה "איסורי", גם מלשון קשר – כמו שמבואר בתניא³⁹ שהמילה איסור היא מלשון "קשור ואסור בידי החיצונים", א"כ גם כאן נבאר "איסורי מזבח" – הדברים הקשורים למזבח כסגנון הכתוב⁴⁰: "איסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח" שהפירוש הוא לקשור את קרבן החגיגה לקרנות המזבח [וע"ד היום שאחרי החג שנק' "אסרו חג" – שקושרים אותו לחג]. ועד"ז כאן, איסורי מזבח – הדברים והקרבנות הרצויים ומשובחים ומהודרים למזבח. ועד"ז בכל דבר שהוא לשם הא-ל הטוב יהיה מן היפה והמשובח, שזהו פירוש חיובי ו"לכתחילה אריבער!" ב"איסורי מזבח".

ד' מינים – "הדר"

ב. ויש לקשר זאת ובצורה בולטת לחג הסוכות, שבו יש לנו כל יום את מצות נטילת הלולב וכל ד' המינים, שיש בהם את מצות ה'הדר' – שצריכים להיות נאים ומהודרים בתוארם ובגידולם, שאע"פ ש"הדר" כתוב רק באתרוג אבל: "לפי שכל ד' מינים אלו כתובים בפסוק א', הוקשו זה לזה ולמדין זה מזה, לפיכך כל ד' מינים אלו צריכים להיות נאים ומהודרים בתוארם ובגידולם" (לי' אדמוה"ז בשו"ע ה' לולב⁴¹). ולכן גם הלולב ושאר המינים היבשים פסולים, כי כ"א צריך להיות "הדר".

וזה קשור עם כללות קיום התורה ומצוות שצריכים להיות באופן של הידור מצוה ו"זה א-לי ואנוהו"⁴². ובענין "זה א-לי ואנוהו" יש קשר מיוחד לחג הסוכות, שאמנם דין זה הוא בכל המצוות, אבל זה מתחיל מחג הסוכות;

כפי שרואים במאחז"ל ע"ז במסכת שבת⁴³: "דתנאי' זה א-לי ואנוהו' – התנאה לפנינו במצוות, עשה לפנינו סוכה נאה,

³⁴ הלכות איסורי מזבח פ"א ה"א.

³⁵ אמור כב, כא.

³⁶ פ"ז הי"א.

³⁷ בראשית ד, ד.

³⁸ ויקרא ג, טז.

³⁹ פ"ז.

⁴⁰ תהילים קיח, כז.

⁴¹ שו"ע אדמוה"ז או"ח סי' תרמ"ה סעי' ב'.

⁴² בשלח טו, ב.

⁴³ שבת קלג, ב. ירושלמי פאה א, א.

העלאת הדצ"ח לה'

ג. והיינו שהדבר הראשון שעשה נח כשיצא מן התיבה הוא הקרבת הקרבנות [וזהו מ"ש "ויבן נח מזבח" שהוא הבין והתבונן למה ציווה הקב"ה להכניס מן הבהמות והעופות הטהורים "שבעה שבעה"⁴⁹ (משא"כ מהבהמות והעופות שאינן טהורים רק "שנים שנים"⁵⁰) שהמטרה היא שיקריב מהן קרבנות כמ"ש רש"י על המילים "מכל הבהמה הטהורה": "אמר"⁵¹, לא ציווה לי הקב"ה להכניס מאלו ז' ז', אלא כדי להקריב קרבן מהן". ובמדרש רבה שם דורש זאת מן המילה "ויבן" – מלשון התבוננות והבנה].

והיינו שנה הבין, שזהו מטרתו בעולם, לקחת את עניני העולם ולהעלות ולהקריב ולקרב אותם לה' כי הרי נח "עולם חדש" ראה"⁵² ואת העולם החדש והמטוהר הזה, הבין נח שעליו לקרב ולהקריב אותו עולות לה'.

כי ע"י הקרבת הקרבן מעלים את כל הד' סוגים של העולם, הדומם, צומח, חי ומדבר, כמבואר בחסידות שבכל קרבן יש את כל הד' סוגי הדצח"מ: הקרבן עצמו מן החי, ועצי המערכה מן הצומח, והמלח מן הדומם (ממי היס), והמדבר, כי הרי על האדם להכניס את עצמו בהקרבה, כמ"ש חז"ל שהאדם צריך לראות ולהתבונן שכל עבודות הקרבן צריכים להעשות בו, אלא שהקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו עושה את הקרבן תמורתו, והיינו, שע"י הקרבת הקרבן מעלים את כל חלקי העולם לה', שזוהי מטרת ה"עולם חדש" שנה ראה [ואפשר להתבונן בזה: איך יכל נח מיד ביציאתו מן התיבה להביא הקרבנות במזבח שבמקום המקדש בהר הבית, הרי התיבה נחה ויצא ממנה ב"הררי אררט"⁵³ המרוחקים מארץ ישראל!; ובפשטות הרי אררט הם בקורדיסטאן כמ"ש בתרום אונקלוס "טורי קודו" ובתיב"ע "טורי דקדרון"] וה"תורה שלמה"⁵⁴ מביא שהרש"ל שואל בפרקי דר"א (פכ"ג ופ"א) שאומר שנה "בנה את המזבח הראשון שהקריב עליו עולות קין והבל" ותמה הרש"ל שהרי התיבה נחה על הרי אררט והמזבח בא"י בירושלים? (ועוד שהרי הלך והגיע למקום המקדש בהר הבית עם ריבוי כל הבהמות והעופות הטהורים שמכולם הקריב על המזבח!!) ואפשר לבאר בב' אופנים: א. שהייתה לו קפיצת הדרך (בדומה לאליעזר שהלך מא"י לחרן עם כל הגמלים "והאנשים אשר עמו"⁵⁵, ורש"י אומר עה"פ⁵⁶ "ואבוא היום" "היום יצאתי והיום באתי"⁵⁷ מכאן שקפצה לו הארץ) ואולי ע"כ הגיע נח מיד למקום המקדש. ב. הרא"ש מביא את התירוץ הרד"ק בפשטות שהלך

⁴⁹ נח ז, ה.

⁵⁰ שם פסוק ט.

⁵¹ ב"ר לד, ט.

⁵² אסת"ר פ"ו, ג.

⁵³ נח ח, ד.

⁵⁴ תוי"ש ה"ח אות פד.

⁵⁵ חיי שרה כד, נד [להעיר שפרשת שידוך רבקה בהשגחה פרטית בפרק כ"ד, שקבלה תכשיטים וכלי כסף וזהב, וכמ"ש בזה"ק שאומרים ב"תיקון ליל שבעות", שלכן יש בתנ"ך כ"ד ספרים כנגד "כ"ד תיקוני הכלה". ועל "נזם הזהב" שנתן אליעזר לרבקה "בקע משקלו" אומר רש"י (מהתיב"ע) "רמז לשקל – ישראל בקע לגולגולת" ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם" אומר רש"י (מב"ר ותיב"ע) רמז לשני הלוחות ועשרת הדיברות.

⁵⁶ פסוק מב.

⁵⁷ מתנחומא וב"ר וגמי סנהדרין צה, א.

ולובל נאה, ושופר נאה, ציצית נאה וס"ת נאה וכו", ואמנם מובאים עוד מצוות, אבל המצוות הראשונות שמוזכרות כאן שצ"ל בנוי הן סוכה ולולב. ואולי בגלל שבסוכות יש מצוות "הדר".

בסוכות ריבוי עצום של קרבנות

ג. ע"פ הנ"ל איסורי מזבח – הקרבנות הקשורים למזבח, ובחג הסוכות ריבוי עצום של קרבנות המוספים, כנ"ל בסיום על ה' ביהב"ח ס"ו.

"תקות" חוט השני"¹⁴

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

א. איסורי מזבח – הקשורים למזבח, הטובים והמובחרים.

ב. במצות ד' המינים צריך להיות "הדר".

ג. בחגה"ס ריבוי קרבנות עצום.

בעז"ה

יום ד' פרשת נח כ"ח תשרי

ה' תהי' שנת אל – על – שנת ביאת המשיח

סיום הלכות מעשה הקרבנות

והתחלת הלכות תמידין ומוספין

ויבן נח מזבח לה'

א. רואים קשר ברור ונפלא של סיום הרמב"ם הלכות מעשה הקרבנות לשיעור החומש דיום זה, רביעי דפרשת נח: בתחלת החת"ת דיום ד', מסופר בתורה שמיד אחרי קיום הציווי לנח "צא מן התיבה"⁴⁴ הוא בנה מזבח והקריב עליו קרבנות כמשי"נ⁴⁵ "ויבן נח מזבח לה' וגו' ויעל עולות במזבח וירח הוי" את ריח הניחוח וגו"⁴⁶. וזהו ממש ענין של "מעשה הקרבנות" כי בהלכות מעשה הקרבנות מפרטים את סוגי הקרבנות וגם כאן כתוב "ויעל עולות".

מקום המזבח מכוון ביותר!

ב. וביותר נפלא הדבר, שהמזבח של נח, הוא במקום המזבח של הר הבית ובית המקדש, שעליו מדובר בהלכות מעשה הקרבנות. כמ"ש הרמב"ם בהלכות בית הבחירה פרק ב'⁴⁷ לאחרי שכותב על מקום המזבח של בית המקדש: "המזבח מקומו מכוון ביותר", ולאחר שכותב⁴⁸ שמקום המזבח "הוא המקום שבנה בו אברהם המזבח ועקד עליו יצחק, והוא המקום שבנה בו נח כשיצא מן התיבה".

⁴⁴ נח ח, טו.

⁴⁵ פסוק כ"ב-כא.

⁴⁶ וכדאי לעיין בברי' ויקרא מבאר רש"י "ריח" ניחוח" (ויקרא א' ט'): "נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני", וכאן לא מבאר רש"י שום דבר, וכאן לא שייך אמרתי ונעשה רצוני, כי לא היה ציווי? ואולי אפ"ל בפשטות: כאן התורה אומרת מה פעל ה"ריח ניחוח", "ויאמר ה' לא אוסיף וגו' "אבל בברי' ויקרא לא מפרשת התורה את משמעות הריח ניחוח, ולכן מפרשים ע"פ חז"ל, נחת רוח מקיום רצון ה'.

⁴⁷ הבהב"ח פ"ב ה"א.

⁴⁸ הלכה ב'.

לשם בהליכה רגילה, כי הרי לא כתוב מפורש כמה זמן זה לקח לו אחרי המבול].

אין קרבן אלא על המזבח

ד. ועוד יותר רואים דבר פלא שביום הסיום מתחילים בפרק האחרון של הלכות מעשה הקרבנות, פרק י"ט מהלכות מעשה הקרבנות, שם מיד בהתחלה בהלכה הראשונה כותב הרמב"ם דין שמקורו ומצטט את הפסוק הנ"ל מהחתי"ת דיום זה "ויבן נח מזבח לה'": שהרמב"ם מדבר על הדין שמי שמעלה קדשים בחו"ל, חייב רק אם בנה מזבח, ומצטט פסוק וז"ל: "אין המעלה בחוץ חייב עד שיעלה לראש המזבח שיעשה בחוץ, אבל אם העלה על הסלע או על האבן – פטור, שאין קרוי קרבן אלא על המזבח, ואע"פ שהוא בחוץ, שנאמר: "ויבן נח מזבח". והמקור ממסכת זבחים⁵⁸ ורש"י אומר שם: "אינה העלאה בלא מזבח", והרמב"ם כאן אומר: "שאין קרוי קרבן אלא על המזבח".

[וכאן מדובר על המזבח שבמקומו בהר הבית כמש"ל, שע"ז מדובר ברוב הלכות בית הבחירה, וא"כ נשאר השאלה למה הרמב"ם כותב שמדובר כאן במזבח שבחוץ? וכנראה הביאור הוא מכיון שמדובר לפני בחירת הקב"ה את המקום ולפני בנין בית הבחירה ולכן זה נקרא כמו שהמזבח בחוץ אבל בפועל הוא במקום המזבח שבבית המקדש שע"כ מדברים ההלכות].

"תקות" חוט השני"¹⁴

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. החת"ת ביום הסיום, רביעי דפרשת נח – נח בנה מזבח והעלה עולות – מעשה הקרבנות.
- ב. המזבח שבנה נח – במקום המזבח שבמקדש.
- ג. בפרק האחרון שלומדים ביום הסיום, לומד הרמב"ם הלכה של מעלה קדשים בחוץ מבנין המזבח של נח ומצטט משיעור החת"ת של יום זה.
- ד. העלאת הדצח"מ של ה"עולם חדש" שראה נח.

בעז"ה

סיום הלכות תמידין ומוספין והתחלת הלכות פסולי המוקדשין

ביום ש"ק פרשת נח א' חשוון – ב' דר"ח

ה' תהיה שנת אל - על* – שנת ביאת המשיח

נח הקריב במקום המקדש

א. התחילו הלכות אלה ביום ד' פרשת נח, וכפי שכתבנו לעיל בסיום הקודם על הלי מעשה הקרבנות שבחתי"ת של יום ד' של פרשת נח, מדובר ע"י הקרבת הקרבנות של נח כשיצא מן התיבה, ושעשה זאת במקום המזבח בהר הבית.

אברהם הקריב קרבנות

ב. סיום ההלכות הוא בש"ק פרשת נח, שאז מתחילים בעלות המנחה בזמן "רעוא דרעוין", את פרשת לך לך, וי"ל הקשר: בפרשת לך לך מדובר באופן בולט ע"י גודל ענין הקרבנות: מלבד מ"ש בפרשת כמה פעמים שאברהם במסעותיו בנה מזבח והקריב עליו קרבנות, מיד בתחילת

⁵⁸ קח, ב.

הפרשה⁵⁹ כשהגיע אברהם לשכם ולאון מורה וה' בשרו על זרעו: "לזרעך נתתי את הארץ הזאת" נאמר "ויבן שם מזבח לה' הנראה אליו"⁶⁰ ואומר רש"י "על בשורת הזרע ועל בשורת ארץ ישראל" [והרמב"ן עה"פ אומר מפורש שאברהם הקריב שם זבח (למרות שלא כתוב מפורש בפסוק), וז"ל: "לה' הנראה אליו, כי הודה לשם הנכבד וזבח לו זבח תודה על שנראה אליו"]. ומיד בהמשך בפסוק הבא⁶¹ שהעתיק מ"קדם לבית אל" נאמר שוב "ויבן שם מזבח לה', ויקרא בשם ה'".

ואח"כ כשחזר ממצרים לארץ ישראל נאמר⁶² "אל מקום המזבח אשר עשה שם בראשונה, ויקרא שם אברם בשם ה'", ואח"כ כשהגיע לאלוני ממרא שבחברון נאמר שוב⁶³ "וישב באלוני ממרא אשר בחברון ויקרא שם אברם בשם ה'".

הקיום בא"י – בזכות הקרבנות!

ג. ואח"כ בברית "בין הבתרים" שהקב"ה הבטיח לאברהם את ארץ ישראל, ושאל: "במה אדע כי אחישנה", אומר רש"י "אמר לפני הודיענו באיזה זכות יתקיימו בה, אמר לו הקב"ה בזכות⁶⁴ הקרבנות, היינו, שבפרשה זו מודגש שקיום והקרבת הקרבנות ועל ידם יתקיימו בארץ ישראל.

קרבנות המוספין

ד. וכאן מצויין גם ענין קרבנות המוספין:

כמו שרש"י אומר על הציווי⁶⁵ "ועז משולשת": "רמז לשעיר הנעשה בפנים, ושעירי מוספין של מועד, ושעיר חטאת יחיד" [ומקורו של רש"י זה הוא מהב"ר הנ"ל⁶⁶, אלא ששם זה כתוב בשינוי במקום שעיר חטאת מיד, "שעיר מוסף ראש חודשי" היינו שכאן מרומזים גם מוספי המועדים וגם מוסף ר"ח]. ועל תחילת הפסוק בד"ה "עגלה משולשת" אומר רש"י⁶⁷ "שלשה עגלים, רמז לשלשה פרים – פר יום הכיפורים ופר העלם דבר של צבור, ועגלה ערופה". ועל מ"ש אח"כ בפסוק "ואיל משולש" אומר רש"י⁶⁸: "אשם ודאי ואשם תלוי וכבשה של חטאת יחיד" ואח"כ על מ"ש בהמשך הפסוק "ותור וגוזל" אומר רש"י: "תור ובן יונה".

ומה שמרומזים כאן בפסוק זה רק קרבנות החטאת, ההסבר הוא: כי מכיון ששאל אברהם באיזה זכות יתקיימו בה, וה' אמר בזכות הקרבנות: הכוונה היא לקרבנות שבאים לכפרה על עם ישראל שהם קרבנות חטאת וקרבנות אשם.

ובמדרש מוסיף שמה שנאמר "ואת הציפור לא בתר"⁶⁹ הוא רמז להדין בחטאת העוף "שלא יבדיל בחטאת העוף"⁷⁰ כמ"ש הרמב"ם בהלכות מעשה הקרבנות⁷¹ על מעשה חטאת העוף: "חטאת העוף כיצד היתה נעשית וכו', ואינו מבדיל הראש מן הגוף, ואם הבדיל פסל ולוקה, שנאמר "ומלק את ראשו ממול

⁵⁹ לך לך יב, ז.

⁶⁰ ב"ר לט, טו.

⁶¹ פסוק ח.

⁶² ג, ד.

⁶³ פסוק יח.

⁶⁴ ב"ר מד, יד. מגילה לא, ב. תענית כז, ב.

⁶⁵ פסוק ט.

⁶⁶ מד, יד.

⁶⁷ גם מהמדרש הנ"ל.

⁶⁸ גם מהמדרש הנ"ל.

⁶⁹ פסוק י.

⁷⁰ לי מצוה ה' שבמנין המצוות שבכותרת הלי מעשה הקרבנות.

⁷¹ פי"ז, ה"ו.

ערפו ולא יבדילי. היינו שפרשת לך לך מלאה בקרבנות ובדינים של חטאות ומוספין.

שבת ר"ח – מוספין כפולים

ה. מדובר בהלכות על המוספין, וביום זה – שבת ר"ח, יש מוספין כפולים, גם של שבת וגם של ראש חודש. וכנ"ל במדרש רבה, משנה בין החטאות המרומזים בפרשת לך לך ב"עז משולשת" בברית בין הבתרים, "מוסף ר"ח" [משא"כ בשבת אין חטאת במוסף].

תמידין כסדרם – ומוספין כהלכתם!

ו. את הלכות אלו למדו בפרשת נח ומסיימים בשי"פ נח, שמתחילים פרשת לך לך: "ל שמשמעות והוראת נח ולך לך, מרומזים ההוראות בעבודת ה' והמשמעות של תמידין ומוספין:

וכפי שמסביר אד"ש בכ"כ שיחות והתועדויות שההוראה בעבודת ה' מ"תמידין": אלו העבודות והענינים הקבועים בעבודת ה' תמיד, שלא משתנים בין יום חול, לשבת, ר"ח ומועדים, שבכולם מקריבנים את קרבנות התמידין כל יום "לא ישבותו"⁷². ו"מוספין" הן הדברים שמשתנים לפי הזמן מהחול ושבת ר"ח ומועדים.

[וגם בתפילות העמידה יש "התמידין" הן שלשת הברכות הראשונות והאחרונות שהן קבועות לעולם, וה"מוספין" הן הברכות האמצעיות שמשתנות תמיד לפי יום חול שבת ר"ח ומועדים].

ובעבודת ה', ישנם הדברים הקבועים שיהודי מקיימים תמיד ללא שינוי, וישנם הדברים שעליו תמיד להוסיף ו"מעין בקודש"⁷³ ובאופן של "ילכו מחיל אל חיל"⁷⁴.

ויש מעלה ב"תמידין" ויש מעלה ב"מוספין". מעלת ה"תמידין" היא, שמורה על נצחיות, תוקף וחוזק ללא שינוי, שהן קיום המצוות עצמן באופן קבוע ותקף. ו"מוספין" מורין על הוספה תמיד בחיות ובהידור מצוה, כי שם יש מקום תמיד ל"מעלה בקודש".

ואומר אד"ש שה"תמידין" צריכים להשפיע על ה"מוספין" שגם ב"מוספין" צריך להכניס תוקף וה"מוספין" צריכים להשפיע על ה"תמידין" שיהיו באופן של התלהבות ותוספת חיות.

נח לך לך – תמידין ומוספין!

ז. ועד"ז "ל ההוראה מנח ולך לך, שאפשר לומר, ש"נח" – מורה על עבודת ה' הקבועה ובנחת שלא משתנית – "תמידין כסדרן", ו"לך לך" – מורה על ההליכה וההתקדמות וההוספה בעניני תורה ומצוות בהידור מצוה ובחיות בעבודת ה' באופן של "ילכו מחיל אל חיל"⁷⁵: "מוספין כהלכתן" [ועד"ז אומר אד"ש מה"מ ההוראה משמות הפרשיות "נצבים – וילך" ו"מטות – מסעי"].

וכמו בפשטות ההבדל בין עבודת נח לעבודת אברהם אבינו; נח שמר בתוקף את רצון ה', ולא התפעל מהסביבה "צדיק, תמים .. בדורותיו"⁷⁶ אבל לא הלך להשפיע על הרבים להחזיר למוטב, אלא כששאלוהו למה עושה את התיבה הסביר להם שהקב"ה מביא מבול וצריכים לחזור בתשובה,

אבל הוא לא יצא ממקומו להשפיע על ההמונים. אבל אצל אברהם אבינו נאמר "וילך למסעיו"⁷⁷ שהוא הלך ממקום למקום וקירב ההמונים לה' והחזירם בתשובה ולאמונה, שזהו מ"ש⁷⁸ "ויקרא שם בשם ה' אל עולם" וחז"ל דורשים⁷⁹ "אל תקרי ויקרא אלא ויקרא" שהקריא שם ה' בפי כל הבריות כנאמר⁸⁰ "ואת הנפש אשר עשו בחרן", (וכן נאמר בפרשה "הלוך ונסוע הנגבה" – שהלך ועלה לתימן – ימין: באהבת ה' בעצמו ואצל הנפשות אשר עשה) היינו שאברהם לא היה רגוע ולא שקט על שמריו והשפיע על עוד ועוד נפשות וכנ"ל זוהי ההוראה מ"תמידין ומוספין".

שבת – שמש, ר"ח – ירח

ח. כ"ק אד"ש מה"מ מבאר בשיחות, שענין ה"תמידין כסדרן" ו"מוספין כהלכתן" קשור עם ענין שבת ור"ח [והרי נמצאים וסיימו בשבת ור"ח]; שבת – קשורה עם מהלך השמש הקבועה יום יום ולא משתנית, וכן "שבת מיקדשא וקיימא" באופן קבוע, ולא תלויה בקביעות בני ישראל, שזהו"ע ועבודת תמידין כסדרן. ור"ח – תלוי במהלך הירח ואורו (מל' ירח וחודש) המשתנה מיום ליום, שעפ"ז נקבע ומתקדש החודש והמועדים, שזהו"ע ועבודת – "מוספין כהלכתן".

וגם בשבת עצמה יש עבודת "התמידין" ועבודת "המוספין" בעבודת בני ישראל, ובנוסף לזה מבואר בחסידות⁸¹ שע"י עבודת היהודי הוא מוסיף בקדושת השבת, שזה משי"נ "לעשות את השבת"⁸² – היינו ההוספה שיהודי מוסיף בקדושת השבת ועד"ז נאמר "זכור את יום השבת לקדשו" – הוספה בקדושת השבת, שזהו"ע ה"מוסף" דשבת ועד"ז זהו"ע "שבת" – ו"שבת שבתן".

וזוהו"ע דקדושת יום השבת מצ"ע, הוא יום השביעי, סיום ימי ההיקף, וענין מוסף דשבת – "שבת שבתון" – הו"א השמיני – "שומר ולמעלה מן ההיקף". (וזהו"ע שקורין בפר' וישב בסמיכות לחנוכה "אלה תולדות יעקב יוסף" ויעקב נסע סוכותה (בשלימות הטבע) ויוסף – 8 – למעלה מן הטבע וסדהשת"ל – חנוכה).

ויעקב הלך לדרכו – לך לך!

ט. והנ"ל קשור לר"ח חשוון – חודש השמיני שמתחיל בח' כפי שיבואר בעז"ה להלן, ומתקשר לפרשת לך לך, שבו מקיימים בפועל "ויעקב הלך לדרכו"⁸³ ואומר כ"ק אד"ש מה"מ, שע"י שמקיימים "בכל דרכיך דעהו" בחודש חשוון שכבר עוסקים בדרכי עוה"ז יתקיים הלך – באופן של הליכה "וילכו מחיל אל חיל" הליכה שלא בערך מהמצב הקודם, שזהו"ע "לך-לך" – הליכה בנוסף ל"נח" – מנוחה במקום.

"תקות" חוט השני¹⁴

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.
א. התחילו ההלכות תמידין ומוספין ביום ד' שבשיעור

⁷⁷ לך לך יג, ג.

⁷⁸ יורא כא, לג.

⁷⁹ סוטה י, ב.

⁸⁰ לך לך יב, ה.

⁸¹ אוה"ת להצ"צ פרי וישב עי' רס"ח, א וב. ועמי' כסי"ט על הנאמה "אלה תולדות יעקב יוסף".

⁸² ויצא לב, ב.

⁸³ ויצא לב, ב.

⁷² נח ח, כב.

⁷³ שבת כא, ב.

⁷⁴ תהילים פד, ח.

⁷⁵ תהילים פד, ח.

⁷⁶ נח ו, ט.

הסוכות והיהודים המתנהגים ויושבים בסוכות כשרות בדיעבד ובשעת הדחק.

השמחה בשבת בראשית

פעם בשבת בראשית אמר כ"ק אד"ש מה"מ, שהיות ששבת בראשית היא בהמשכה לחג, אבל בכל זאת היא כבר לא חג, לכן שישירו (בזמן שנכנס ויוצא) הניגון של "ושמחת בחגך" במילים "ופרשת ימה וקדמה וגו'".

שלילת "בעל הבתישקייט"

מקובל אצל חסידים כשרוצים להגיד על משהו שהוא "מגושם" וכבר לא "חסידישער", קוראים לו "בעל הבית", והיה לי מוקשה למה לא אומרים "בעל נכסים" או "בעל האישה" וכיו"ב, ולמה דווקא "בעלת הבית".

ונראה לבאר שזהו ביטוי ההגשמה הכי גדול; כי כמו בצד החיובי המצוה המיוחדת מאוד היא הסוכה, כפי שנכתב לעיל בגליון, מה שאומר הרה"ק ר' לוי יצחק מבארדיטשעב שהאדם כל כולו נכנס לתוך הסוכה עם המגפיים שלו, ואפילו עם הבוץ שעל המגפיים והיינו שהסוכה חודרת ומקיפה בכל כולו ואפילו בענינים הכי תחתונים שלו שמוקפים ע"י הסוכה שזהו בצד הטוב. עד"ז בצד השלילי הבית מקיף אותו כולו (משא"כ שאר הדברים הגשמיים הם מהצד) והיינו שמונח לגמרי ראשו ורובו וכל כולו בעניני הבית וכל ענינים הגשמיים.

ולכן מאחלים לחתן שישאר לתמיד א "חסידישער יונגערמאן" ולא "בעל הבאס!".
ותמיד צריך להישאר "חסידישער" ולא "לקלוט" את הגשמיות וחידושי עוה"ז, שלא ישפיעו עליו וישנו אותו.
וע"ד מה שאד"ש מצטט את ה"ווארט" מה"חתם סופר" "חדש אסור מן התורה!".

חדש אסור מן התורה

פעם ב"יחידות" של משלחת מהרבי מקלויזענבורג זצוק"ל, אד"ש מה"מ הפליא במעלתו מאוד ואמר: "על הרוחניות שלו אני בכלל מפחד לשאול!!". (ועשה תנועת הפלאה בידו).
ואמר להם (בקשר לחידוש של אד"ש בלימוד רש"י על התורה באריכות ובעיון רב): "חדש אסור מן התורה!". רק אם בלעומת זה לא היו חידושים, אבל מכיוון שבלעו"ז יש כל הזמן חידושים צריכים "נשק חדש" בקדושה, ללחום בחידושים שבלעומ"ז. (שלא יקלטו מהם).

לזכות ולשחרור מלא מיד!

של הרה"ת שלום מרדכי הלוי בן רבקה שיחי' ותיכף ומיד ממש יקויים בו (תהילים פרק קז)

"ממצוקותיהם יושיעם, יוציאם וגו' ומוסרותיהם ינתק, יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם", וירוה נחת עם ב"ב שיחיו מכל יו"ח מתוך בריאות אושר שמחה והרחבה בגשמיות וברוחניות, ויזכה לקבלת פני מלך המשיח והגאולה השלמה, מיי"ד ממי"ש, נאו!

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביתכניס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

החת"ת שנח הקריב במקומו בהר הבית. קרבנות המזבח.

- ב. בפרשת לך – לך אברהם בנה מזבחות והקריב קרבנות.
- ג. הבהמות והעופות ב"ברית בין הבתרים" כנגד הקרבנות.
- ד. בזכות קרבנות החטאות – הקיום בארץ ישראל
- ה. במה מבהמות "ברית בין הבתרים" כנגד חטאות המוספין.
- ו. שבת, ר"ח – מוספין כפולים.
- ז. נח ולך לך – תמידין ומוספין.
- ח. שבת – שמש – תמידין, ר"ח – ירח – מוספין.
- ט. שבת "מיקדשא וקיימא", תמידין ומוספי השבת – מוספין.
- י. ר"ח חשוון – חודש השמיני – מוספין – פרשת לך לך. ויעקב הלך לדרכו.

השלמה לגליון הקודם (מס' 216)

בקשר למ"ש שיום הכיפורים דרגת ה-8

נכתב שיוהכ"פ דרגת ה-8. כי שבת דרגת ה-7; השלימות בטבע, ויום הכיפורים "שבת שבתון"⁸⁴ – דרגת ה-8 למעלה מן העולם בעולם. וכן ע"פ השמנה במסכת יומא⁸⁵ "שבעת ימים קודם יוהכ"פ מפרישין כהן גדול וכו'" ויוהכ"פ – הוא יום ה-8 שלמעלה מן העולם. וכן שהזאות יוהכ"פ הן "אי למעלה ושבע למטה".

ואפשר להוסיף; שיש שבעת ימים בין ר"ה ליוהכ"פ, שיש בהם את כל 7 ימי השבוע [כמבואר בשיחות הם כנגד ומתקנים את ז' ימי השבוע, כל יום מתקן את אותו יום בכל שבוע מהשנה שעברה, ונותן כח לאותו יום בשבוע דשנה הבאה, ולכן חשוב לייקר ולנצל כל יום ב-7 ימים אלן], ויום הכיפורים הוא יום ה-8.

ג' אופנים בדפנות הסוכה

שמעתי בשם גדול א' שבאותיות המילה סכה יש רמז לכל אופני דפנות הסוכה הכשרים; ס' – המהודרת ביותר, שמוקפת דפנות מכל הצדדים, כמו ה'ס', הסגורה ומוקפת מכל הצדדים. כ' – סוכה שיש לה ג' דפנות כמו האות כ'.
ה' – בשעת הדחק הסוכה כשרה ב"שני דפנות ושלישית אפילו טפח" כמו האות ה'.

השתתפות עם היהודים הפשוטים

סיפר כ"ק אד"ש מה"מ בשיחה שהבעש"ט ישב פעם בסוכה שיש בה את כל השאלות והוכשרה בשעת הדחק, והמתנגדים אמרו שסוכתו לא כשרה, ונחית פתקא מן שמיא שיושב בסוכה כשרה, והסביר אד"ש ואמר שמטרתו להשתתף ו"להעלות" ולהכשיר

⁸⁴ אחרי טז, לא. אמור כג, לב.

⁸⁵ יומא פ"א מ"א.